A tanácsok pénzgazdálkodásáról

Pártunk III. kongresszusa mélyrehatóan elemezte a helyi tanácsok és az államigazgatási szervek munkáját. Pártunk legfelsőbb fórumának megállapítása szerint helyi tanácsaink szép eredményeket értek el a gazdasági, szervező és kulturális munkában. Még nagyobb feladatok megoldása vár azonban tanácsainkra, a dolgozók szociális, kulturális és más szükségleteinek biztosításánál. Ezt azonban csak úgy tudjuk megvalósítani, ha a kongresszusi útmutatások alapján

növeljük tanácsaink hatáskörét és ezzel növeljük felelősségüket is a helyi ügyek intézésében, ha megszüntetjük az eddigi gazdasági és pénzügyi megkötöttségüket, amely túlzottan bürokratikus volt

Nagy Imre elvtárs kongresszusi beszédében megállapította: „Helyi tanácsaink reájuk háruló feladataikat súlyos gazdasági gúzsbakötöttségük miatt eddig nem tudták elég jól megoldani." Ennek hátrányait elsősorban maga a dolgozó ember érezte. A hibák kijavítását megkezdte kormányzatunk. Augusztus végén jelent meg a minisztertanács határozata, amely a tanácsok pénzgazdálkodásának megszilárdításáról és a tanácsok gazdasági és pénzügyi hatáskörének kiszélesítéséről szól.

A helyi tanács pénzügyi terve a költségvetés éves viszonylatában meghatározza a várható bevételeket és a kiadásokat. Az éves kiadási és bevételi keretszámokat eddig a felsőbb szervek adták meg, melyeken felül tervezni nem lehetett. Ennek hátránya az volt, hogy egyes feladatoknál és céloknál a lakosság igényeit nem elégítettük ki megfelelően éppen a fentről kapott keretszámbontások miatt. A minisztertanács határozata értelmében ez a helytelen gyakorlat megszűnik, mert a keretszámok kialakításánál figyelembe kell venni a helyi, ténylegesen felmerülő igényeket. Ez azt jelenti, hogy mi határozzuk meg a közvilágítás, az útjavítás és más egyéb fel nem sorolt faladat költségét a helyi kívánalmaknak megfelelően, természetesen a népgazdasági tervek éves tervszámainak figyelembevételével.

A határozat alapján rendeződött a póthitelengedélyezés kérdése is. Vannak ugyanis olyan igények, amelyek évközben jelentkeznek (a lakosság időközi bejelentései), vagy előfordult az is, hogy az eredetileg engedélyezett összeg nem volt elegendő. Ilyenkor póthitelre volt szükség, amelynek kérése igen bonyolult és hosszadalmas volt. Különösen hátráltatta ez a községi tanácsok munkáját, mert a fokozatokat betartva a járási és megyei tanácsokon keresztül kerülhetett az ügy végleges intézésre a Pénzügyminisztériumba, ahonnan jóváhagyva, vagy elutasítva került ismét vissza fokozatosan a községi tanácsokhoz. A községi tanács sokszor hónapokig várhatott a póthitel engedélyezésére, vagy elutasítására.

A minisztertanács határozata ezt a kérdést megoldotta úgy, hogy a járási tanácsok Vb elnökei 50.000 forint értékhatárig póthitelengedélyezési hatáskört kaptak,

amennyiben kiadási megtakarítást, vagy bevételi többletet tudnak megjelölni a községi tanácsok.

Városunkat közelről érintő kérdés rendeződött a minisztertanács határozatával a helyi tanácsi vállalatok tervenfelüli nyereségének felhasználásánál. A minisztertanács határozata kimondja, hogy a tervenfelüli nyereség felosztása a helyi végrehajtóbizottság hatáskörébe tartozik, ehhez tehát felsőbb szerv engedélye — mint a múltban — nem kell.

Ez az intézkedés tovább bővíti az alsófokú helyi tanácsok hatáskörét. A tanács irányítása alá tartozó vállalatok negyedévi operatív pénzügyi terveiben megtervezett nyereségen felül elért többletnyereség: tervenfelüli nyereség. Az ilyen nyereség felerészben új vállalatok alapítására, már meglévő vállalatok bővítésére, különböző vállalati szociális berendezések létesítésére, felerészben pedig a költségvetés keretében szociális, sport és kulturális feladatok megvalósítására használható fel. Szeged vonatkozásában ez több millió forintot jelentett a múlt évben, és reméljük, jelent ebben az évben is. Ha vállalataink jól dolgoznak, vagyis ha túlteljesítik termelési, szolgáltatási, önköltségcsökkentési, pénzügyi terveiket — melyek a terven felüli nyereség tényezői, — akkor egyrészt

hozzájárulnak a lakosság jobb ellátásához, másrészt az elért tervenfelüli nyereségből bővíthetjük üzemeinket, új utakat építhetünk a külvárosok részére, tovább javíthatjuk — a ma még igen rossz állapotban lévő — aszfaltútjainkat, új közkifolyókat, kutakat létesíthetünk.

Néhány példa: a Bajcsy-Zsilinszky utca aszfaltburkolatának átépítése 625.000 forint, a Szentháromság utca útburkolatának és a Petőfi telepi lejárónak rendbehozása 30.000 forint, a külvárosi közkifolyók létesítése 50.000 forint, a Szegedi Rendelőintézet ebédlőjének felszerelése 35.000 forint, különböző műszerek beszerzése 20.000 forint, az újszegedi gyermeküdülő rendbehozása 50.000 forint. Vállalati vonatkozásban: a Kertészet és a Köztisztasági Vállalatnál munkásöltöző és fürdő létesítése, a Homok- és Kavicskitermelő Vállalat gépesítése, Fonalmentő Vállalat és Városellátó Gazdaság alapítása, teljes felszerelése stb.

Rendezte a minisztertanács határozata az adóprémium felhasználását is a tervenfelüli nyereséghez hasonlóan. Ennek felhasználását is a helyi végrehajtóbizottság határozza meg és hagyja jóvá. A végrehajtóbizottság határozza meg továbbá magát az adóbevételi tervet is. A lakosság adói egyik legfontosabb költségvetési forrásunk. A lakosság közvetve kapja vissza az adóba befizetett forintjait, olymódon, hogy abból biztosítjuk gyereke óvodai és iskolai oktatását, a parasztság körében az állattenyésztés és állategészségügy előmozdítását stb.

Ebből a néhány példából láthatják adófizetőink, hogy befizetett forintjaiknak megvan a pontos helye és rendeltetése a város pénzügyi tervében. Adózóink legnagyobb része pontosan eleget is tesz adófizetési kötelezettségének. Vannak azonban, akik nem fizetik rendszeresen adójukat. Az állam elvárja, hogy a jogos adókivetéseket időben be is fizessék adózóink. Az adóbevételi terv eredményes teljesítése esetén adóprémiumot kap a város, amelyet sport, szociális és kulturális kiadásokra használhat fel. Ilyen adóprémiumból egészítettük ki a rókusi tornacsarnok tornafelszerelését. ebből építjük meg a szociális otthon elkülönítőjét és ebből nyújtottunk anyagi támogatást a Petőfi sportkör részére.

A minisztertanács határozata szabályozza a vállalatok minisztériumi kezelésbe való vételét, illetve minisztériumi kezelésből való leadását. A határozat kimondja, hogy a helyi végrehajtóbizottság jóváhagyása nélkül vállalatot tanácsi kezelésbe nem adhatnak le és nem vihetnek el. Az elmúlt időszakban igen sok hiba volt ezen a területen, ugyanis a helyi végrehajtóbizottságnak nem volt joga beleszólni ezekbe a kérdésekbe. Csak egy példa: a Szegedi Kenyérgyárat és a Szálloda és Vendéglátóipari Vállalatot — bár tudvalevő, hogy Szeged dolgozóinak igényeit elégítik ki — mégis kivették a Városi Tanács hatásköréből.

Itt említést teszek még azokról az intézkedésekről, amelyek a tanács gazdasági és pénzügyi munkáját egyszerűsítik és könnyebbé teszik. Ilyenek például

az egyes költségvetési célok és rovatok összevonása, hitelelőrehozási jog leadása a helyi tanácsoknak és az operatív pénzgazdálkodási feladatok decentralizálása a tanácsi szakosztályokhoz.

Ez az intézkedés növeli a pénzügyi osztály irányító és ellenőrző szerepét a költségvetés tervezésében és végrehajtásában.

Végül, de nem utolsósorban megemlítem a takarékosságot, mely csökkenti az állam kiadásait és hatással van a dolgozók életszínvonalának gyorsabb emelésére. Tanácsainknak, vállalatainknak, intézményeinknek meg kell szívlelni kormányzatunk ezen intézkedését és csökkenteniök kell pénz- és anyagfelhasználásukat.

Összefoglalva: a tanácsok pénzgazdálkodásának megszilárdításáról szóló minisztertanácsi határozat tovább egyszerűsíti a tanácsok munkáját és növeli felelősségüket a helyi ügyek intézésében. A határozat társadalmi végrehajtására felhívunk minden szegedi dolgozót, mert valamennyiünk érdeke, hogy eredményesebben működjenek vállalataink, jobb gyógykezelésben részesüljenek rászoruló dolgozóink, gyermekeik biztosabban tanulhassanak az iskolában.

Komócsin Mihály,
a Városi Tanács Vb. Pénzügyi Osztályának vezetője

PÁRTÉLET ★

A politikai munka további javításáról tanácskoztak a Textilművek népnevelői

A TEREMBEN, a középen elhelyezett asztalokat vagy 25-en ülték körül, fiatal műszakiak, üzemkarbantartó szakmunkások, irodai dolgozók, az 1-es alapszervezet népnevelői. Egy másik teremben a 2-es alapszervezet népnevelői már befejezték megbeszélésüket és indultak munkába, mert ők jelentős részben gépeknél dolgozók és a termelést irányító műszakiak közül kerülnek ki.

Népes csoportokban jöttek össze a Textilművek népnevelői, hogy megbeszéljék a politikai munka eddigi tapasztalatait és a további tennivalókat az agitációban és a termelés segítésében.

A 2-es alapszervezet népnevelőinek értekezletén főleg gazdasági vonatkozású, a termeléssel összefüggő kérdéseket vitattak meg. Meggyesi elvtárs, a gyűrűsfonó egyik művezetője és más felszólalók az előfonóknál folyó politikai munka megjavítását kérték az előfonó népnevelőitől. Többször előfordult az utóbbi időben, hogy a gyűrűsfonóba rosszul tekercselt, laza, formahibás csévék érkeztek és az előfonó hanyagsága az ő munkájuk eredményét rontja, náluk növeli a hulladékot. A minőség javítása érdekében szólalt fel Németh elvtárs is, amikor arra figyelmeztette a népnevelőket, hogy az ajtók állandó csukvatartására neveljék a dolgozókat. Sokan nyitvahagyják az ajtókat, s ilyenkor a levegő hőmérséklete és pártartalma megváltozik és szakad a fonál, lassabban megy a munka. De több lesz a hulladék is, és kevesebbet keresnek a dolgozók.

— Hiába méltatlankodnak ilyenkor egyesek és szidják az anyagot vagy a klímamestert. Saját hibájuk ez, s erről a nemtörődömségről le kell őket szoktatni — mondotta Német elvtárs —, mert másképp elmaradunk a versenyben is.

MINDKÉT ALAPSZERVEZETNÉL foglalkoztak a kerületi agitációval, mely továbbra is egyik főfeladat. Borbély elvtárs, Vass elvtárs és más népnevelők hiányolták, hogy ebben a munkában bizony kevesen vesznek részt, pedig, mint ezt Kormányos Anna elvtársnő is — aki Felsővároson végez felvilágosító munkát — elmondotta, sok helyen szívesen beszélgetnek a népnevelőkkel máskor is, nemcsak egyes kampányok idején. Kíváncsiak az emberek egy-egy politikai vagy gazdasági természetű kérdés, vagy intézkedés megmagyarázására. Ez természetesen szükséges is.

Elengedhetetlennek tartják a felszólaló elvtársak, hogy minden beosztott népnevelő így gondolkodjon a népnevelő munkáról, s a vezetők is vegyék ki belőle a részüket. Igénylik a dolgozók is, hogy a vezetők közébük menjenek, beszélgessenek velük, például a Hazafias Népfront szegedi előkészítő bizottsága programmtervezetéről. Hiba azonban, hogy egyes népnevelők még maguk sem ismerik részletesen a programmtervezetet, mely a város fejlődésének és a lakosság helyzete javításának nagy lehetőségeit foglalja magába. Ezért nem tudnak erről helyesen beszélni.

Beszéltek a népnevelők azokról a problémákról is, melyek az üzem dolgozóinak gondot okoznak és kérték az illetékes szervek segítségét. Ezek megvalósítása javítaná a dolgozók munkakedvét. Ilyen fő probléma most a téli tüzelő időbeni beszerzése, ami nehézségbe ütközik, pedig a dolgozók többsége még nem rendelkezik elegendő tüzelővel. Felhívták az üzem vezetőinek figyelmét más kérdésekre is, mint például villanyégők felszerelése sötét, sáros helyeken — ahol télen a váltás körüli órákban szükség lesz a világosságra, a körtöltés felől járók részére. Intézkedést kértek azzal kapcsolatban is, hogy — ott, ahol a nevelő szó nem használ — lépjenek fel más eszközökkel a fürdőberendezést rongálók ellen, akik pusztítják a vízcsapokat s emiatt sok melegvíz elfolyik.

Hiányossága volt a népnevelő értekezleteknek, hogy sem a titkár elvtársak, sem a népnevelők nem vontak le politikai következtetéseket az eddigi agitációs munka tapasztalatainak értékelése nyomán. Például senki nem beszélt arról, hogy a kölcsönjegyzési agitáció tapasztalatai alapján milyen kérdéseket kellene tisztázni, és hogy mi az, ami az említett egy-két eseten kívül városi vagy üzemi vonatkozásban foglalkoztatja a dolgozókat. Mi az, ami nem világos előttük például a Népfronttal vagy a tanácsválasztással kapcsolatosan. Nem hangzott el javaslat azirányban sem, hogyan gondolják maguk a népnevelők az agitációs munkát jobbá tenni, vagy milyen irányítást várnak a pártszervezet vezetőségétől, hogy az emberekkel való foglalkozás valóban eredményes legyen. Határozottan kellett volna beszélni más kérdésekről is, például az ellenséges megnyilvánulásokról, az ellenség elleni harcról. Akkor még eredményesebb lett volna a Textilművek népnevelőinek tanácskozása.

MINDENT ÖSSZEGEZVE az elhangzott felszólalások tanulságul szolgáltak valamennyi népnevelőnek. Az elhangzottakat figyelembe véve végezzék tovább a politikai felvilágosító munkát a Textilművek népnevelői. A Hazafias Népfront szegedi bizottsága programmtervezetéből új érveket véve segítsék a tanácsválasztás sikeres előkészítését.

Gera József

Télen is védekezzünk a tűz pusztítása ellen

A tűz elleni védekezés legjobb módszere megelőzni a tűz keletkezési okait. Ennek érdekében a fűtés megkezdése előtt jó, ha lakásunkat, házunk táját felülvizsgáljuk, s pótoljuk azokat a hiányosságokat, amelyek tűz keletkezésére módot adnak.

Meg kell vizsgálni elsősorban a padlástérben levő kéménytisztító ajtókat. Amennyiben a kéménytisztító ajtók bádogból készültek volna és már annyira elégettek lennének, hogy azokon a szikra kijön, akkor azokat feltétlenül ki kell cserélni a szabványszerinti cementajtókkal.

Ha ezt mi nem vizsgáljuk felül, avagy az illetékesek sem törődnek vele, úgy könnyen keletkezhet padlástűz. Mivel a rossz ajtón könnyen kipattanhat a szikra, az meggyújtja a pókhálót, — pókháló majdnem minden padláson van — gyorsan felfut a szarufákra és pillanatok alatt tűz keletkezhet. De ha lassan is harapódzik el, — a vég mindig tűz.

A statisztikai kimutatás szerint 1953-ban számtalan esetben történt tűz a padlástérben történt húsfüstölésből. Például Vőneki Gyula szegedi lakosnál szabálytalan füstölés következtében keletkezett a tűz. A lakásban is könnyen keletkezhet tűz, részben a háziasszonyok gondatlansága, részben pedig tudatlanságából. Meggondolatlanság miatt égtek meg Szegeden, Vass Lajosnál a bútorok, élelmiszerek s egyebek.

Az elmúlt évi zord időjárásra gondolva mindenki igyekezett téli tüzelőjét már jóelőre biztosítani. De kevesen vannak tisztában például a széntárolás szabályaival. Kevesen tudják, hogy a szén milyen könnyen begyullad, ha helytelenül van tárolva. Ezért szenet másfél méter magasságban pincében tárolni nem szabad, s így is kell tenni közé néhol egy vasrudat.

Végül a dolgozó parasztság figyelmét is felhívjuk a téli fűtéssel kapcsolatban. Amennyiben kemencében történik a fűtés, onnan a parazsat, vagy a parazsas hamut kiszedik, s azt mindenkor le kell locsolni, mert a szél a parazsat tova viszi, s ezáltal az udvarban lévő takarmány könnyen meggyullad és egész évi fáradtságos munkájuk veszhet el.

I. fokú Tűzrendészeti Hatóság

Kezdeményezés az Alföldi Tudományos Intézet újjászervezésére

Kedden délben az Orvostudományi Egyetem Közegészségtani Intézetben értekezletre gyűltek össze Szeged tudományos életének képviselői. Ezen az értekezletet egybehívó *dr. Kanyó Béla* egyetemi tanár, intézeti igazgató a helyi tudományos kutatás elmélyítésének szükségességéről beszélt, és előterjesztette a Fehértó mikrobiológiai és közegészségtani vizsgálatára vonatkozó terveit. *Dr. Beretzk* Péter, a Fehértó neves kutatója helyeselte Kanyó professzor javaslatát, mely szerint a fehértói ornitológiai megfigyelő állomáson helyet kell biztosítani biologusok, geográfusok és más tudományágak kutatói részére is. Ez elősegítené, hogy

a Fehértó vizsgálatára szegedi kutatókból olyan komplex munkaközösség alakuljon,

amely Szeged e nevezetes és sajátos területével sokoldalúan, több tudományág szempontjából, intenzívebben foglalkozna.

Kanyó professzor ezzel kapcsolatosan javasolta, hogy a fehértavi kutatások irányítására, de alatta a szegedi és környéki helyi tudományos feladatok szervezésére, eredmények publikálására szervezzék újból meg a néhány éve megszűnt *Alföldi Tudományos Intézet.* A ma is működő *Dunántúli Tudományos Intézet* a pécskörnyéki természeti és társadalmi viszonyok kutatása terén igen jelentős eredményeket ért el, s Szegeden rendkívül érezni az egykor működött, s szép kiadványokat produkáló intézmény szükségességét.

Az értekezlet résztvevői közül *Dr. Megyeri János* és *dr. Aldobolyi Nagy Miklós* főiskolai tanárok és *Beretzk Péter,* a biológiai tudományok kandidátusa hozzászólásaikban javasolták, hogy

az értekezlet fejezze ki kívánságát az Alföldi Tudományos Intézet újjászervezésére

és kérje az illetékeseket, hogy e tárgyban az érdekeltekkel külön megbeszélést folytassanak. Kanyó professzor elmondotta még, hogy a Hazafias Népfront vasárnapi nagygyűlésén jelenvolt *dr. Rusznyák István* egyetemi tanárral, a Magyar Tudományos Akadémia elnökével beszélgetést folytatott, s ő kilátásba helyezte, hogy szerény költségvetéssel, de újból felállítják az Alföldi Tudományos Intézetet.

Aldobolyi Nagy Miklós felszólalásában hangoztatta, hogy az Alföldi Tudományos Intézet létesítése nem teszi fölöslegessé a *Dugonics Társaság* újjászervezését, melyre az elmúlt hetekben ugyancsak igény mutatkozott meg szegedi tudományos dolgozók körében.

Könyves László

A gyálaréti „Komszomol" tsz-ben a népfrontbizottsági tagok járnak élen a munkában

A csongrádmegyei Gyálarét község népfrontbizottságának 16 tagja közül kilenc a »Komszomol« termelőszövetkezetben dolgozik. Valamennyien élenjárnak a termelő- és a felvilágosító munkában is. Most van az őszi betakarítás dandárja: 25 hold cukorrépa felszedése. Vecsernyés János brigádvezető a népfrontbizottság tagja még fiatal ember, tagja a DISZ-nek. Mindig elsőnek látni kint a földeken. Mindent elkövet, hogy semmi ne akadályozza a 40 tagú növénytermesztési brigád munkáját.

A tsz fiatal könyvelőjét, Bus Rozáliát is beválasztották a községbeliek a Hazafias Népfront helyi bizottságába. Igy DISZ-tagsága mellett most újabb megtiszteltetés érte, s kétszeres erővel dolgozik. Amikor befejezi a könyvelést, kimegy a földekre segíteni. Most résztvesz a cukorrépa szedésben, mert — mint mondja — azt akarja, hogy jó termésükből készített cukor minél hamarabb a dolgozók asztalára kerüljön.

A gyálaréti népfrontbizottságba beválasztott idősebb tsz-tagok is kiveszik részüket a munkából. Idős Herke Mihály sertésgondozó fáradhatatlanul tanítja a mellé beosztott Palócz Lajost és Martonosi Istvánt. Elmondotta nekik, hogy a Hazafias Népfront programmtervezetében szerepel a termelőszövetkezeti község sertésállományának növelése is. Még a tél folyamán modern, nagy sertésfiaztatót építenek.

A község népfrontbizottsága tagjainak példája jobb munkára serkenti a többi dolgozókat is. Amíg a termelőszövetkezet 90 tagja közül régen 60—70-en jártak rendszeresen dolgozni, most minden tsz-tag résztvesz az őszi szántás vetésben és a betakarításban.